

3. Белявский В. Н. Механизм формирования адаптивной операционной системы предприятия // Вестник Московского университета. 2014. № 3. С. 59–77.

4. Білявський В. М. Формування операційних структур та забезпечення їх ефективної діяльності // Вісник Полтав. ун-ту екон. і торг. 2013. № 1 (56). С. 113–119.

5. Білявський В. М. Оптимізація процесу управління операційною системою підприємства // Вісник Львівської комерційної академії. 2014. № 43. С. 76–79.

*Лінькова О. Ю., к. е. н., доцент
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗА ЧАСІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Актуальність дослідження. Розвиток глобалізації, поширення інформатизації, посилення рівня конкуренції впливає на менеджмент підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Філіп Котлер акцентує увагу на вплив на результати управління бізнесом інформатизації суспільства [1]. Буковинська М. П. вивчає особливості вітчизняного бізнесу та значення для його подальшого розвитку корпоративної соціальної відповідальності [2]. Ліпін М. В. систематизує роль освіти для різних сфер економіки та її модернізацію [3]. Лукашова Л. В. вивчає фасилітацію як інструмент розвитку за сучасних умов господарювання [4]. Чан Кім В. та Рене Моборн пропонують новий рівень ведення конкурентної боротьби, що змінює методи менеджменту [5]. Поряд з широким дослідженням актуальних питань менеджменту, залишається не вирішеною проблема пристосування вітчизняного менеджменту до світових викликів.

Мета дослідження – визначення пріоритетів розвитку менеджменту підприємств за часів європейської інтеграції.

Проходження етапу розвитку глобальної економіки стикається з новими викликами:

- екологічна криза (зміни клімату, рельєфу, кордонів);
- демографічна криза (в Україні смертність перевищує народжуваність);
- техногенні аварії та катастрофи (радіоактивне, хімічне, бактеріальне зараження місцевості);
- транспортні катастрофи призводять до зростання кількості жертв;
- військові конфлікти з використанням нової зброї (ядерна, лазерна, плазмове силове поле, акустична (нейронна), біологічна (інфікування патогенними мікроорганізмами), психотропна (впливає на свідомість людини), соціальна (соціальні мережі));
- зростання кількості невиліковних хвороб та хворих (онкологія);
- тероризм (використання насильства для досягнення мети).

Перераховані виклики потребують об'єднання зусиль держави, суспільства, менеджменту господарюючих суб'єктів для їх попередження і подолання.

Особливості світового менеджменту:

- посилення тенденцій щодо відмови менеджерів працювати за наймом (бажання керувати власною справою);
- перехід від директивного менеджменту до консультативного;
- зменшення ієрархічних рівнів менеджменту;
- зростання ролі нематеріальних активів у створення споживчої цінності товару;
- усвідомлення найманими працівниками ролі власного внеску в отриманні прибутку і постійне зростання вимог до менеджерів;
- мультикультурний аспект управління персоналом.

При визнанні Україною напрямку європейської інтеграції вітчизняний бізнес стикається з певними змінами умов господарювання:

- зміна соціально-економічної системи (міграція фахівців інтелектуальної діяльності, посилення міжнародної конкуренції через зростання імпорту товарів, мультикультурність персоналу підприємств, бідність населення);

- менеджмент торкається всіх сфер діяльності підприємства (економічної, технологічної, психологічної), що призводить до зростання потреби в якісних менеджерах;

- встановлення світових стандартів господарювання (виконання яких обмежує можливості експорту вітчизняних товарів).

Особливості вітчизняного менеджменту за часів європейської інтеграції:

- ігнорування потреб споживачів;

- неефективне конкурування, невміння ефективно співпрацювати на ринку;

- неповне використання можливостей нових технологічних прийомів;

- низький професійний рівень топ-менеджменту не дозволяє використовувати творчий підхід до вирішення проблем (як приклад, відсутній розподіл успіху з працівниками);

- слабкий розвиток корпоративної культури та мотивації персоналу;

- проблеми структур управління: низька гнучкість; висока централізація управління; слабка інтеграція відділів; бюрократизація;

- ігнорування менеджментом необхідності змін;

- упереджене ставлення до консалтингу (звернення у разі фінансових проблем, а не звернення превентивно).

Пріоритети розвитку менеджменту підприємств за часів європейської інтеграції:

- використання світових стандартів управлінської діяльності (потребує державної підтримки у напрямку запровадження практики роботи індустріальних парків: фіскальна та документальна робота);

- запровадження сучасних методів управління через використання управлінського консалтингу (спочатку для вирішення функціональних проблем підприємства: фінанси, маркетинг, кадри, а потім на стратегічній основі взаємодії);

- усвідомлення менеджерами власних проблем (проведення круглих столів із залученням фахівців та ротації керівників для запобігання зайвого консерватизму в професійній діяльності);

- розвиток інтелектуального потенціалу менеджерів за рахунок постійного самовдосконалення та навчання (забезпечення відбору на керівні посади особистостей, які мають схильність до навчання; використання коучингу як інструменту навчання);

- підвищення кваліфікації персоналу через залучення до інноваційних проектів підприємства.

Комплексна реалізація встановлених пріоритетів розвитку вітчизняного менеджменту вимагає від власників бізнесу позитивної оцінки реформ, які проводяться в країні: правової; фіскальної; медичної; освітньої та інших.

Висновок. Інформаційна економіка підсилює вплив на результати роботи підприємства не тільки ефективно організованих його елементів (фінанси, технології, люди), а головне взаємозв'язків між ними, які забезпечуються менеджментом. Розвиток вітчизняного менеджменту значно відстає від світового в силу особливостей економіки, структури наповнення ВВП; державної політики; системи освіти; соціальних цінностей. Для зростання експорту вітчизняних товарів та забезпечення розвитку економіки першочерговим завданням є модернізація менеджменту за рахунок: запровадження світових стандартів управлінської діяльності та сучасних методів управління; навчання менеджерів засобом забезпечення змін діяльності; підвищення кваліфікації персоналу.

Наукова (практична) новизна, викладена у доповіді: комплексна реалізація запропонованих пріоритетів розвитку менеджменту підприємств, на основі урахування в стратегії ринкових змін, дозволить максимально реалізувати потенціал підприємства.

Напрямок проведення подальшого дослідження: організація заходів співпраці з конкурентами.

Список використаних джерел і літератури

1. Филип Котлер. Основы маркетинга. Краткий курс. К. : Диалектика-Вильямс, 2020. 496 с.
2. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу : монографія / під ред. Буковинської М. П. К. : Компринт, 2015. 297 с.
3. Ліпін М. В. Освіта в модифікаціях сучасного світу : монографія. К. : Київський національний торговельно-економічний університет, 2018. 340 с.
4. Лукашова Л. В. Мале підприємництво: методологія та практика фасилітації розвитку : монографія. К. : Київський національний торговельно-економічний університет, 2019. 448 с.
5. Чан Кім В., Рене Моборн. Стратегія блакитного океану. К. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. 384 с.

*Літвінчук Ю. А., студентка групи ЗД-317
Науковий керівник: к. е. н., доц. Білявський В. М.
Національний авіаційний університет, м. Київ*

СУЧАСНІ КОНКУРЕНТНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах розвитку ринкової економіки особливу важливість для успішного функціонування підприємства набувають питання формування конкурентного потенціалу, визначення, розвитку та створення передумов для стійкості конкурентних переваг, а також вибір правильної форми конкурентної поведінки.

Для успішної діяльності підприємству слід виробити ефективну конкурентну стратегію [1], що заснована на його конкурентних перевагах та актуалізуватиме дослідження конкурентних форм в сучасних умовах.

Актуальність вивчення і практичного застосування методів конкурентної боротьби в управлінні підприємством все більше зростає.

Інформаційною базою дослідження конкурентних стратегій слугували праці таких науковців, як І. Анософф, М. Портер, А. Томпсон, Д. Рікардо, Ф. Котлер, В. Білявський, П. Саблук, С. Кваша, В. Геєць та ін.

Метою даної роботи є визначення основних теоретичних аспектів сучасних конкурентних стратегій, а також виявлення їх основних видів та дослідження вибору конкурентних стратегій на прикладі конкретного підприємства (ПАТ «Укртелеком»).

Наразі конкуренція в економіці – це боротьба між економічними суб'єктами за максимально ефективного використання факторів виробництва.

Так, при наявності конкуренції на ринку виробники постійно прагнуть знизити свої виробничі витрати, щоб збільшити прибуток. Таким чином, продуктивність підвищується, знижуються витрати і тому підприємство має можливість знижувати ціни. Конкуренція також спонукає виробників покращувати якість товарів і постійно розширювати асортимент своїх товарів та послуг. В результаті, виробники змушені постійно боротися з конкурентами за споживачів на ринку збуту шляхом розширення і поліпшення асортименту високоякісних товарів і послуг, пропонує за нижчими цінами.

Під конкурентною стратегією слід розуміти «...самодостатній комплекс дій керівників підприємств на ринку, спрямованих на зміцнення позиції останнього через використання конкурентної переваги, яка виражена або в низькій ринковій вартості товару (або в його унікальності), та отримання максимального результату» [1].

Як стверджує М. Портер [2], існує три стратегії, дотримання яких фактично дозволить будь якому підприємству більш ефективно конкурувати на ринку:

1. «Абсолютне лідерство у витратах» дає можливість підприємству досягти основної своєї мети – безумовне лідерство у витратах, використовуючи сукупність спеціальних